

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี

วนาพร สาชนะ¹
ประวีต เอรารวรรณ²
ไพบุลย์ บุญไชย์³

บทคัดย่อ

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถของมนุษย์ในด้านต่างๆ ที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในจิตใจตนเอง ซึ่งทำให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และเพื่อวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีทักษะชีวิตสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดอุดรธานีที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 572 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต 8 ตอน คือ แบบวัดสุขภาพจิต แบบวัดอัตมโนทัศน์ แบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัว แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบบวัดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนและ 2) แบบวัดทักษะชีวิต การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ พบว่า ตัวแปร สุขภาพจิต อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ตัวแปรที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีทักษะชีวิตในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมี 5 ตัวแปร ประกอบด้วย สัมพันธภาพกับเพื่อน (X_5) สภาพแวดล้อมทางการเรียน (X_6) อัตมโนทัศน์ (X_2) สุขภาพจิต (X_1) และการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน (X_8) สามารถทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้องร้อยละ 74.10 ซึ่งได้สมการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน คือ

สมการจำแนกกลุ่มในรูปคะแนนดิบ

$$Y = - 8.143 + .075 X_5 + .049 X_6 + .045 X_2 + .038 X_1 + .035 X_8$$

สมการจำแนกกลุ่มในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = .385 Z_5 + .286 Z_6 + .278 Z_2 + .219 Z_1 + .201 Z_8$$

¹มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²รองศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำตัวแปรสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน
อ้อมโนทัศน์ สุขภาพจิตและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนไปใช้ในการจำแนกนักเรียนเป็นผู้ที่มีทักษะชีวิตสูง
และต่ำได้ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะพัฒนาส่งเสริมหรือแก้ไขให้นักเรียนมีทักษะชีวิตที่สูงขึ้น

คำสำคัญ : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัจจัย, ทักษะชีวิต, นักเรียนช่วงชั้นที่ 3

A Discriminant Analysis of Factors Influencing Life Skills of the Students in the Class Interval 3 in Udon Thani Province

Wanaporn Sachana
Prawit Erawan
Paiboon Boonchai

Abstract

Life skills were abilities of human in various aspects in responding to external environment and internal ones' mind which facilitating the person to live happily in the society. This research aimed to compare factors influencing life skills of the class interval 3 students and to discriminately analyze the factors influencing life skills of the class interval 3 students who had high and low life skills. Samples were 572 class interval 3 students attending in the academic year of 2010 in Udon Thani Province, obtained using the stratified random sampling technique. Research instruments consisted of 1) an 8-part questionnaire on factors influencing life skills consisted of a questionnaire on psychology, a questionnaire on self-concept, a questionnaire on family relationship, a questionnaire on child raising, a questionnaire on friendship , a questionnaire on learning environment, a questionnaire on interaction between teachers and students and a questionnaire on mass media information receiving and 2) a life skill test. The collected data were analyzed by a discriminant analysis.

The results of the study were as follows:

1. The comparison of the factors between the students with different high and low life skills showed the variables of psychology, self -concept, family relationship, child raising, friendship, learning environment, interaction between teachers and students and mass media information receiving differently at .01 level of significance.

2. There were 5 variables that discriminated students who had high and low life skills consisted of friendship (X_5), learning environment (X_6), self concept (X_2), psychology (X_1) and mass media information receiving (X_8) which could predict members of the students with different life skills accurately at 74.10 percent. The discriminant equations in raw and standard scores were as follows :

The discriminant equation in raw scores

$$Y' = - 8 .143 + .075 X_5 + .049 X_6 + .045 X_2 + .038 X_1 + .035 X_8$$

The discriminant equation in standard scores

$$Z'_Y = .385 Z_5 + .286 Z_6 + .278 Z_2 + .219 Z_1 + .201 Z_8$$

In conclusion, the research findings could suggest the variables of friendship, learning environment, self-concept, psychology and mass media information receiving in discriminating the students had high and low life skills which was information for developing, supporting or correcting the students for a higher life skill.

Keywords : Discriminant Analysis , Life Skills , Students at Interval Level 3

บทนำ

ทักษะชีวิต Life skills เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ทักษะชีวิตได้ถูกนำมาใช้ในการเตรียมการสำหรับวัยรุ่นให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ โดยมีหลักการว่า ทักษะชีวิตจะช่วยให้เยาวชนได้ค้นพบความต้องการขั้นพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเองซึ่งมีความสำคัญที่สุดต่อการทำหน้าที่ทางสังคมของตนเองในอนาคตได้ จากความสำคัญดังกล่าว ทักษะชีวิตจึงได้ถูกนำมาใช้แก้ไขปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2550 : 5) และในการจัดการศึกษาได้มีการกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตจากสมรรถนะ 5 ประการที่ผู้เรียนควรมี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 6) ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในด้านต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีคุณค่า มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและในการเรียนการสอนของนักเรียนที่เน้นให้คนเกิดการพัฒนาตนเองโดยการใช้ความคิดการปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับอารมณ์และความเครียดในการแก้ไขปัญหาให้ตนเองได้อย่างชาญฉลาด หากบุคคลมีทักษะชีวิตแล้ว ก็จะสามารถเผชิญปัญหาและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน ดังนั้นเมื่อทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตจึงน่าจะมีการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตของบุคคลให้สูงขึ้น ทั้งนี้ในการพัฒนาทักษะชีวิตจำเป็นต้องทราบถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อทักษะชีวิตให้ชัดเจนว่าปัจจัยใดส่งผลให้บุคคลมีทักษะชีวิตสูงหรือมีทักษะชีวิตต่ำ เพื่อที่จะได้ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตของเยาวชนได้อย่างถูกต้อง การวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมาตามลำดับ คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน การปรับตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพภายในครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคม (ชมภาพ ศรีอริยาจิต, 2548 : 102-103) และยังพบว่าสุขภาพจิต อึดมโนทัศน์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต (อรวรรณ เจาะประโคน, 2551 : 121-122) นอกจากนี้ การมองโลกในแง่ดี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ผู้ปกครองส่งผลต่อทักษะชีวิต (นิสิตา อังกุล, 2552 : 92-93) ซึ่งการศึกษาตัวแปรหรือปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญในการช่วยอธิบายว่าการที่บุคคลมีทักษะชีวิตแตกต่างกันนั้น มีความเกี่ยวเนื่องมาจากปัจจัยใดและมากน้อยเพียงใด

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีทักษะชีวิตสูงและต่ำ เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วยสุขภาพจิต อึดมโนทัศน์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ว่าสามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิต เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้หรือไม่โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภท (discriminant analysis) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน อันจะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
2. เพื่อวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีทักษะชีวิตสูงและต่ำ

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างน้อย 1 ปัจจัย สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตสูงกับกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตต่ำได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่กำลังศึกษาใน ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีอำเภอทั้งหมด 20 อำเภอ มีจำนวนโรงเรียน 290 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 56,190 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 572 คนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบวัดจำนวน 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิต 8 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิต อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .641 ถึง .888 จำนวน 80 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดทักษะชีวิต มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .704 จำนวน 60 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ถึง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การจัดกลุ่มนักเรียนโดยใช้คะแนนทีปกติ(t-score)
2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและการแจกแจงของตัวแปร โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4. วิเคราะห์จำแนกตัวแปรที่ทำให้กลุ่มแตกต่างกัน โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกประเภท (discriminant analysis) แบบ Stepwise

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์จัดกลุ่มผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตที่แตกต่างกัน และสร้างสมการจำแนกกลุ่มผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดอุดรธานี ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตที่แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ ซึ่งทุกตัวแปร คือ สุขภาพจิต อत्मโนทัศน์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการทดสอบค่าความแตกต่าง (t-test) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นยืนยันว่าตัวแปรตามจำแนกกลุ่มสมาชิกขาดจากกันจริง

2. ผลการวิเคราะห์จำแนกตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนที่มีทักษะชีวิตในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในสมการจำแนกจากตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจำแนกจากมากไปน้อย ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน อत्मโนทัศน์ สุขภาพจิตและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์และค่าวิคัลแลมบ์ดาของตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ของ ตัวแปรจำแนก ในรูปคะแนนดิบ	ค่าสัมประสิทธิ์ของ ตัวแปรจำแนกในรูป คะแนนมาตรฐาน	ค่าวิคัลแลมบ์ดา
สัมพันธภาพกับเพื่อน (X_5)	.075	.385	.830**
สภาพแวดล้อมทางการเรียน (X_6)	.049	.286	.767**
อत्मโนทัศน์ (X_2)	.045	.278	.750**
สุขภาพจิต (X_1)	.038	.219	.742**
การรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน(X_8)	.035	.201	.736**
ค่าคงที่	- 8 .143		
ค่าเฉลี่ยของสมการจำแนกกลุ่ม (Group Centroids)			
กลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูง	.576		
กลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มต่ำ	- .622		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Group Centroids) ของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตนี้ พบว่านักเรียนที่ทักษะชีวิตกลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยเป็นบวก คือ .576 ส่วนค่าเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่ทักษะชีวิตกลุ่มต่ำมีค่าเป็นลบ คือ -.622 ซึ่งมีค่าแตกต่างกันมาก แสดงว่าสมการสามารถจำแนกกลุ่มได้ดีและนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจำแนกเขียนสมการจำแนกกลุ่ม (discriminant function) นักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการจำแนกกลุ่มในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -8.143 + .075 X_5 + .049 X_6 + .045 X_2 + .038 X_1 + .035 X_8$$

สมการจำแนกกลุ่มในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = .385 Z_5 + .286 Z_6 + .278 Z_2 + .219 Z_1 + .201 Z_8$$

ตัวแปรในสมการจำแนกกลุ่มทั้ง 5 ตัวแปร มีส่วนในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติที่ใช้ในการประเมินสมการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงและต่ำ

Function	λ	R_e	Λ	χ^2	df
1	.359	.514	.736	174.127**	5

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัว คือ สุขภาพจิต (X_1) อัจฉริยะ (X_2) สัมพันธภาพกับเพื่อน (X_5) สภาพแวดล้อมทางการเรียน (X_6) และการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน (X_8) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิต กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และร่วมกันทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยทำนายมีทักษะชีวิตถูกต้องร้อยละ 74.10 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ประสิทธิภาพของสมการในการจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ถูกต้อง

กลุ่มจริง	จำนวน	กลุ่มที่ทำนาย	
		กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ
กลุ่มสูง	297	221 (74.4%)	76 (25.6%)
กลุ่มต่ำ	275	72 (26.2%)	203 (73.8%)

ร้อยละของการคาดคะเนได้ถูกต้องจากสมการ เท่ากับ 74.1%

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพของสมการจำแนกประเภทในการนำมาทำนายการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงจำนวนทั้งหมด 297 หน่วย ทำนายได้ถูกต้อง 221 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 74.4 และกลุ่มต่ำจำนวนทั้งหมด 275 หน่วย ทำนายได้ถูกต้อง 203 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 73.8 เมื่อคิดรวมกันทั้งหมด (572 หน่วย) พบว่า สามารถจำแนกกลุ่มได้ถูกต้อง (424 หน่วย) ร้อยละ 74.1

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำซึ่งมี สุขภาพจิต สัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรทั้งหมดนี้มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นยืนยันว่าตัวแปรตามจำแนกกลุ่มสมาชิกขาดจากกันจริง ดังงานวิจัยของดารา บัวส่อง, (2550 : 101) ศึกษาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะการคิดระดับสูงที่ต่างกัน ระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ ตัวแปรที่ศึกษาส่วนมากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิเคราะห์ ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมี 5 ตัวแปร ประกอบด้วยสัมพันธภาพกับเพื่อน สภาพแวดล้อมทางการเรียน อัตมโนทัศน์ สุขภาพจิตและการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่อย่างน้อย 1 ปัจจัย สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตสูงกับกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตต่ำได้ ซึ่งอธิบายตามลำดับตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักในสมการจากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1 ตัวแปรสัมพันธภาพกับเพื่อนมีน้ำหนักสูงสุดในสมการจำแนก ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดที่สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิต ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าสัมพันธภาพกับเพื่อนเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีทักษะชีวิตมากกว่าตัวแปรตัวอื่น ๆ ที่ศึกษาในครั้งนี้ซึ่ง นิภา นิธยานน (2530 : 140-141) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของเพื่อนฝูงในวัยรุ่นว่าเพื่อนฝูงและคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่งโดยเฉพาะในชีวิตวัยรุ่นเพราะวัยนี้มี

ความปรารถนาแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับนับถือ ถ้าเขาได้รับความนิยมน้อยจากเพื่อนฝูงมากเพียงไร ทำให้เขาเป็นคนที่มึลักษณะเป็นมิตรน่าคบกล้าแสดงออกวางตัวในสังคมเป็นและมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น เพียงนั้นสอดคล้องกับการวิจัยของ ฌูเลีย ผาดจันทิก (2545 : 75) พบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตมากที่สุดคือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นอกจากนี้ ภวิกา กลับประสิทธิ์ (2547 : 63) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตของนักศึกษาและเป็นตัวแปรในสมการจำแนกที่สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษาได้อีกด้วย

2.2 ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นตัวแปรลำดับที่ 2 เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูง เนื่องจากการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งปัจจุบันและอนาคตทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ ใฝ่เรียนรู้ ไม่ท้อแท้ หรือท้อถอย เป็นการส่งเสริมนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้อื่นต่าง ๆ ตลอดชีวิต (พรเพ็ญ สุวรรณเดชา, 2532 : 14) โรงเรียนจึงมีผลต่อทักษะชีวิตอย่างมาก เนื่องจากเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในระบบโรงเรียน ประสบการณ์ และการหล่อหลอมต่าง ๆ จึงเข้าถึงได้ง่าย ดังงานวิจัยของ นิสิตา อังกุล (2552 : 94) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนส่งผลทางบวกต่อทักษะชีวิตโดยรวมและรายด้าน จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนรู้จักการควบคุมตนเอง มีบุคลิกภาพทางบวกอย่างสมบูรณ์ทั้งด้านการปรับตัว มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของฌูเลีย ผาดจันทิก (2545 : 75) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับทักษะชีวิต ผลการวิจัย พบว่า สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรวมถึงบรรยากาศทางการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ชมาพร ศรีอิทยาจิต (2548 : 102-103) พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตของนักเรียนสูงสุด

2.3 ตัวแปรอัตมโนทัศน์เป็นตัวแปรลำดับที่ 3 เป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูง ซึ่งอัตมโนทัศน์ย่อมมีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของบุคคล เนื่องจากการรับรู้ ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองที่รับรู้เกี่ยวกับตนเอง ถ้าเด็กที่มีอัตมโนทัศน์ในทางบวกก็จะทำให้มีเป้าหมายในชีวิตและมีความสุขได้ ในทางตรงกันข้ามเด็กที่มีอัตมโนทัศน์ในทางลบก็จะไม่มีความสุข (พรณิ ชูชัย เจนจิต, 2538 : 596-601) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วนิตา ปรีพุด (2546 : 74) ศึกษา พบว่ามโนภาพแห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด นอกจากนี้งานวิจัยของ อรวรรณ เจาะประโคน (2551 : 122) พบว่า อัตมโนทัศน์เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องจากเมื่อบุคคลมีความรู้สึกนึกคิด และสามารถประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลิก ลักษณะทางกาย สติปัญญา การเรียน ความถนัด นิสัย ความประพฤติ ค่านิยมและอารมณ์ของตนเอง ก็จะสามารถทำให้รู้จักจัดการกับอารมณ์และความเครียด สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2.4 ตัวแปรสุขภาพจิตเป็นตัวแปรลำดับที่ 4 ที่มีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูง สุขภาพจิตดี ทำให้มองโลกในแง่ดี มีความมั่นใจในตนเอง มีความพร้อมในการเรียน สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมดังที่ สุรางค์ จันทน์เอม (2527 : 2) กล่าวว่าสุขภาพของจิตใจที่ดีของมนุษย์หรือ

การมีสภาพจิตที่ดี เช่น มีจิตใจเบิกบานแจ่มใสอยู่เสมอ ไม่มีความวิตกกังวลใด ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ตัวแปรสภาพจิตเกี่ยวข้องกับกำกับการมีทักษะชีวิต สอดคล้องกับผลการศึกษาโอเบอร์ทัพเฟอร์ (Oberteuffer. 1954 : 29 -297) พบว่า นักเรียนที่มีสภาพจิตที่ดีเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในอนาคตและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ เจาะประโคน (2551 : 122) พบว่า สภาพจิตเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะชีวิต เนื่องจากเมื่อบุคคลมีจิตใจที่ดีและแจ่มใสจะสามารถเผชิญปัญหาและทนต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้โดยไม่ท้อแท้ ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ภวิกา กลัประสิทธิ์ (2547 : 67) ที่ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มีตัวแปรสภาพจิตส่งผลต่อทักษะชีวิตและเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ทักษะชีวิตของนักศึกษา

2.5 ตัวแปรการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนเป็นตัวแปรลำดับสุดท้ายที่มีแนวโน้มที่จะเป็นลักษณะของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตกลุ่มสูง ซึ่งการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ย่อมมีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของบุคคลในสถานะปัจจุบันที่อิทธิพลของสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น มีผลต่ออารมณ์ การรับรู้ การเลียนแบบพฤติกรรมที่จะใช้ดำรงชีวิต (อุมภาพร ตรังคสมบัติ, 2544 : 25) สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ โดยการสังเกต (Observational Learning Theory) (DeFleur and Ball-Rokeach. 1982 ; citing Bandura and Walter. 1963) เป็นผู้ริเริ่มเสนอทฤษฎีนี้โดยมีข้อสันนิษฐานว่าคนทั่วไปสามารถเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าว โดยการสังเกตลักษณะและพฤติกรรมความก้าวร้าวจากสื่อมวลชน ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เช่น วิธีการฆ่า การทรมาน รังแกผู้อื่น ฯลฯ และบางครั้งก็อาจจะเลียนแบบความก้าวร้าวของตัวละคร ในเรื่องด้วย ดังนั้นการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชนรับรู้ในทางที่ดี เลียนแบบในทางที่ดี บุคคลนั้นจะมีแนวคิด ความรู้พฤติกรรม ค่านิยมต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุรทัต บัณฑิตวงษ์ (2547 : 75) ที่ศึกษา พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทักษะทางอารมณ์ของวัยรุ่น นอกจากนี้งานวิจัยของ ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2546 : 29) ได้ศึกษาและพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของเขาวนอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 406 คน พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ได้รับอิทธิพลสูงสุดจาก การอบรมเลี้ยงดู รองลงมา คือ พฤติกรรมการเลือกชมรายการโทรทัศน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นำค่าเฉลี่ยของสมการจำแนกมาจำแนกนักเรียนได้โดยไม่ต้องทดสอบด้วยแบบประเมินทักษะชีวิต แต่ให้นักเรียนทำแบบวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบวัดอัตมโนทัศน์ แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบบวัดสุขภาพจิตและแบบวัดการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน จากนั้นนำคะแนนดิบของตัวแปรดังกล่าวแทนที่ในตัวแปรสมการจำแนกกลุ่มในรูปคะแนนดิบ คะแนนที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของสมการจำแนกกลุ่มใดก็จัดให้อยู่ในกลุ่มนั้น

1.2 ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ควรตระหนักถึงความสำคัญ 5 ตัวแปรและร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเหล่านี้ เช่น ส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียนให้นักเรียนได้มีกิจกรรม นันทนาการ ดนตรี กีฬา เพื่อให้นักเรียนได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนพัฒนาอัตมโนทัศน์โดยเสริมสร้างให้นักเรียนมีความภูมิใจในตนเองสูง มั่นใจในตนเอง สร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดี สร้างเสริมประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้

เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนและร่วมกันสร้างสรรค์สร้างให้นักเรียนได้รับสารนิเทศจากสื่อมวลชนที่ดี เพื่อให้รับรู้และ
เลียนแบบในทางที่ดี ให้เกิดพฤติกรรม ค่านิยมต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ความเชื่อมั่นของแบบวัดบางตอนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จึงควรจัดทำแบบวัดให้มีข้อความที่
กระชับและน่าสนใจยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการนำตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวแปรในงานวิจัยนี้ ที่อาจเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อ
ทักษะชีวิตของนักเรียนมาศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ด้วย เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การปรับตัว การสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

2.3 ควรทำการศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนในแต่ละระดับช่วงชั้นนอกจากช่วงชั้นที่ 3 เพื่อศึกษาว่า
เมื่อกลุ่มช่วงชั้นเปลี่ยนไปตัวแปรในงานวิจัยนี้จะสามารถจำแนกการมีทักษะชีวิตสูงและต่ำในช่วงชั้นอื่น ๆ
ได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2550). วิทยาการป้องกันยาเสพติด. เพื่อนวิทยาการ. 9(3), หน้า 5-10.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2546). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของเขาวนอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาโท กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ณัฐยา ผาดจันทิก. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. ปริญญาโท กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ดารา บัวส่อง. (2550). การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกทักษะการคิดระดับสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิตธา อังกุล. (2552). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พรเพ็ญ สุวรรณเดชา. (2533). ปฏิสัมพันธ์ทางวากจากับการเรียนการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์ปีที่ 6 ฉบับที่ 15-16 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, หน้า 13-16.
- พรรณณี ชูชัย เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อนแถมมี จำกัด.
- ภาวิกา กลับประสิทธิ์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ขมาพร ศรีอินยาจิต. (2548). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครนายก. ปริญญาโท กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2527). สุขวิทยาจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- อรรรรณ เจาะประโคน. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว (Family therapy of family counseling). กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและบำบัดครอบครัว.
- DeFleur, Melvin L. and Sandra Ball-Rokeach. (1982). Theories of Mass Communication. 4thed. New York : Longman Inc.
- Oberteuffer, Delbert. (1954). School Health Education : A Textbook for Teachers, Nurses, and other Professional Personnel. New York : Harper.